

Representantforslag 46 S

(2014–2015)

fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Audun Lysbakken og Torgeir Knag Fylkesnes

Dokument 8:46 S (2014–2015)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Audun Lysbakken og Torgeir Knag Fylkesnes om at lengeværende asylbarn som er sendt ut i perioden 1. januar 2014 og fram til dags dato 18. desember 2014, må få prøvd saken sin på nytt etter nytt regelverk

Til Stortinget

Bakgrunn

5. desember 2014 ble regjeringen Solberg, Kristelig Folkeparti og Venstre enige om en ny forskriftsendring for de lengeværende asylbarna hvor intensjonen er at hensynet til barnets beste skal tillegges større vekt i avveiningen mot innvandringsregulerende hensyn enn det som har vært tidligere praksis.

Forskriftsendringen og intensjonen om at hensynet til barnets beste skulle tillegges større vekt ble varslet allerede 30. september 2013 i samarbeidsavtalen for utlendingsfeltet mellom regjeringen, Kristelig Folkeparti og Venstre. Regjeringen Solberg ble utnevnt 16. oktober 2013.

Under trontaledebatten 7. oktober 2014 ble det fremmet forslag om en midlertidig stopp i utsendelse av de lengeværende barnefamiliene, samt at sakene til de lengeværende asylbarna ble stilt i bero i påvente av det nye regelverket som følge av meldinger fra organisasjoner om at det hadde vært en økning i antall tvangsreturer av lengeværende asylbarn. Både justisminister Anders Anundsen og statsminister Erna Solberg forsikret Stortinget om at regjeringen hadde foretatt en oppmykning i praksis for tvangsretur og at lengeværende asylbarn ikke lenger var en av de prioriterte gruppene for utsendelse. En berostillelse var derfor ikke nødvendig.

Representanten Trine Skei Grande stilte følgende spørsmål til justisminister Anders Anundsen og fikk påfølgende svar:

«Nå kan det i media virke som om Fremskrittspartiet i regjering prøver å sende ut flest mulig før det nye regelverket virker, og som om man har endret mange av utsendelsesrutinene og -reglene fordi man ønsker å få ut flest mulig før det nye regelverket trer i kraft.

Nå vil jeg ha et svar fra statsråden på om det er riktig at det er gitt noen slike beskjeder i systemet. Det kommer nok til å avgjøre Venstres stemmegivning med hensyn til det forslaget som ligger her i dag, som Venstre har fremmet mange ganger før og stått alene om. Så mitt spørsmål til statsråden er: Har han gitt noen beskjeder i systemet som gjør at vi får en massiv utsending før det nye regelverket trer i kraft?»

Statsråd Anders Anundsen [13:25:51]: Jeg er veldig glad for det spørsmålet – det har vi ikke gjort. Vi har økt måltallet for returer generelt, og det fører også til at flere blir sendt ut. Men det vi har gjort i så henseende, er at vi egentlig har myket opp fokuset i vårt tildelingsbrev i forhold til den forrige regjeringen. Den forrige regjeringen sa i 2013 at saker som omfattet barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten tilatelse, skal prioriteres. Vi har gjort det om, på den måten at det ikke er de som har vært her lenge, som skal prioriteres, men barnefamilier generelt, slik at en får sammenheng mellom vedtakstidspunkt og utsendelse, for at man skal unngå situasjoner hvor barn blir værende veldig lenge i Norge. Men det er altså ikke sendt noen signaler fra regjeringens side som skal bety at en skal prioritere lengeværende barn for at en skal sende dem raskere ut i forkant av et regelverk. Det mener jeg også ville vært en uakseptabel opptreden i forhold til den avtalerelasjonen som regjeringen har med Venstre og Kristelig Folkeparti.»

Statsminister Erna Solberg fulgte opp med dette svaret på spørsmål fra representanten Hans Olav Syversen:

«Statsminister Erna Solberg [10:29:50]: Jeg vil gjerne bekrefte at vi både skal jobbe raskt med dette og at barnets beste skal tillegges større vekt. En av de tingene regjeringen gjorde for inneværende år, var å endre tildelingsbrevet til UDI, som i 2013 stadfestet at man skulle prioritere å sende ut lengeværende barn, mens vi i 2014 sa at man skal prioritere å sende ut barn, men ikke legge vekt på dem som var lengeværende, nettopp fordi vi har en avtale. Det at vi har returnert flere barn i år, er bl.a. fordi vi har returnert mange innenfor Dublin-konvensjonen. Det er ikke barn som har vært her lenge, det er barn som har vært her relativt kort. Vi skal legge vekt på den avtalen vi har, og vi jobber på spreng for å få på plass en varig ordning.»

2. desember 2014 fortalte Bergens Tidende (BT) at Politiets utlendingsenhet (PU) aldri ble varslet om regjeringens oppmyking av returpraksisen for lengeværende asylbarn. Endringen ble formidlet i tildelingsbrevet til Politidirektoratet (POD), men i disponeringsskrivet til Politiets utlendingsenhet ble formuleringen fra året før om at lengeværende asylbarn var én av flere grupper som skulle prioriteres for retur, stående. Justisministeren beklaget dette i Stortinget samme dag.

Fredag 5. desember 2014 kom oppdaterte tall fra Politidirektoratet der de kunne fortelle at

«Ved utløpet av oktober er det uttransportert totalt 543 barn i 2014. Dette tilsvarer 9,2 % av alle uttransporter. Av disse er det uttransportert 76 barn med oppholdstid over 4 år. Dette tilsvarer 14 % av det totale antall uttransporterte barn.»

I orienteringen ble det også understreket at

«PU har sendt varslings før utsendelse til Politidirektoratet i en rekke av disse sakene. Politidirektoratet har sendt disse varslingsene videre til Justisdepartementet, samt at Justisdepartementet også har fått oversendt månedlig statistikk over de ulike kategoriene uttransporteringer, samt antall uttransporterte, lengeværende barn siste måned.»

Justisministeren har således vært godt informert om hvor mange lengeværende asylbarn som blir sendt ut.

Politidirektoratet har her definert lengeværende asylbarn som barn som har hatt botid i Norge på mer enn fire år. I tidligere år, når Stortinget har behandlet forslag om lengeværende asylbarn, har grensen på tre år blitt benyttet. Dette gjelder både engangsløsningen i 2004 og forskriftsendringen i 2007. Hadde POD lagt denne definisjonen til grunn, ville antakeligvis antallet returnerte lengeværende asylbarn vært enda høyere. Forslagsstillerne mener det ut ifra hensynet til likebehandling av tidligere saker, og særlig når det gjelder berostillelsen i forkant av forskriftsendringen som kom i 2007, og som den nye forskriften bygger

på, bør legges til grunn at lengeværende asylbarn defineres til barn som har hatt minst tre års botid.

Forslagsstillerne påpeker at mange lengeværende asylbarn som kan ha hatt mulighet til å få opphold i Norge etter det nye regelverket, nå har blitt sendt ut, til tross for både justisministerens og statsministerens forsikringer i Stortinget om det motsatte. Det er veldig alvorlig for disse barnas rettssikkerhet. Dette er barn som har sterk tilknytning til Norge, de har gått i barnehage, skole, har alle vennene sine her og mange av barna kjenner bare Norge som sitt hjemland. Forslagsstillerne mener det derfor er helt avgjørende at de lengeværende barna som er sendt ut fra og med 1. januar 2014, skal få mulighet til å få prøvd saken sin på nytt etter den nye forskriften.

Det er også helt avgjørende at alle lengeværende barnefamilier, både de som har blitt sendt ut til tross for regjeringens forsikringer om det motsatte, og de som oppholder seg i Norge i dag, får god informasjon om det nye regelverket og om muligheten for å søke på nytt. Forslagsstillerne mener også at Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) på eget initiativ må få mulighet til å omgjøre vedtak for lengeværende asylbarn uten at det er sendt inn en omgjøringsbegjæring, eventuelt en ny søknad er til vurdering i UDI. I brevet fra POD sies det at det er tett kontakt mellom PU og UNE i forkant av uttransporteringer av lengeværende asylbarn, og UNE bør da pålegges å foreta en ny vurdering av saken etter ny forskrift uten at familien nødvendigvis har sendt inn en omgjøringsbegjæring.

Forslagsstillerne understreker videre at behovet for kvalifisert rettshjelp på dette området er stort, og ber regjeringen sørge for at rettshjelpsdugnaden for de lengeværende asylbarna, organisert blant annet gjennom NOAS, har nok midler til å gi alle de lengeværende barnefamiliene rettshjelp, inkludert de som er sendt ut av Norge.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sikre at lengeværende asylbarn som er sendt ut i perioden 1. januar 2014 og fram til dags dato 18. desember 2014, får prøvd saken sin på nytt etter nytt regelverk.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at de lengeværende asylbarna, også de som er sendt ut siden januar 2014, får god informasjon om det nye regelverket.
3. Stortinget ber regjeringen gi utlendingsmyndighetene mulighet til på eget initiativ å omgjøre vedtak for lengeværende asylbarn.

4. Stortinget ber regjeringen pålegge Utlendingsnemnda å vurdere saker etter ny forskrift når de får beskjed fra Politiets utlendingsenhet om at en lengeværende barnefamilie skal tvangsreturneres.
5. Stortinget ber regjeringen sørge for at lengeværende asylbarn, også de som har blitt sendt ut siden 1. januar 2014, får gratis rettshjelp for å få prøvd saken sin etter nytt regelverk.

18. desember 2014

